

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra AF GRUNDTVIGS DAGBØGER

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 22.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig01val-shoot-idm140411867878064/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Grundtvigs Dagbøger

Du et Klædeforraad, salig Diogenes ei skulle skammet sig ved, og det brugelige deraf skulle vist ei — i det mindste ikke for sin Pragt — gjøre Opsigt. Tænk Dig nu et Menneske — For Næmhed's [Skyld] kan Du tage den nysomtaite — i sin Klædning komme indtraskende med et par durable brednasede Støvler i en Sirkel af latter — paa Hovedstads Viis — velklædte Personer, og — hvis Du ei har megen Tilbøielighed til Skuet af komiske Situasjoner — forlanger Du vist ikke nogen latterligere Figur tegnet for din Indbildningskraft.

Vend nu Hr. Frederik om paa en anden Kant, og Du vil see, han ved denne Omsnoelse vinder saare lidet. — Her finder Du et Menneske, 17 Aar gammel, som ved Ste[s] Sæde i Jydepotters Land har samlet de til Akademiet udfordrede Kundskaber, hvis Forstand just ei kan kaldes gandske udyrket, og som har faaet Smag paa og Lyst til de skjøne Videnskaber, men Du vil tillige finde et Menneske, blottet for al den udvortes Kultur, der paa ethvert Sted anbefaler, men som især i de kjøbenhavnske Familier ei kan undværes af den, som skal være taalelig. — Glem ikke, at en god Porsjon Undseelse hindrede ham fra, at lade den Smule indvortes Kultur, han besad, trænge ud i den ydre Gestalt. Husk! at ethvert Ord, han sagde, maatte af de positiv og negativ vittige Hoveder, blandt hvilke han befandt sig, vente Kritik, endog blot, fordi de buxeredes frem i en — ikke for et vist stødende fri — jydsk Dialekt. Hvad Under, at dette betog ham alt Mod til at prøve en Nærmelse mod hine faldkomnere Væseners Konversations-Tone.

Kort, han maatte tro, der var en hel Verden som Skillerumsvæg mellem dem og ham. — Deraf kom det, at Grundtvig — Jeg tør ei kalde ham Frederik, siden han er bleven Student, — i dette Huus af alle og enhver maatte ansees som et Stykke Træ, hvis store udbugnende Knorter ei engang vare bortskaffede af Bredøxen, og at de derfor lode deres Munds Glathøvi glide over hans knudrede Skikkeise, ei saameget for at prøve paa Umuligheder, og søge at danne et Menneske efter deres Lignelse, som for at lade ham føle, — hvis han kunde føle noget, — hvor dybt han var under dem. — Ikke besynderligt, om Grundtvig i Følge denne Behandling blev — i det mindste tilsyneladende —, hvad man ansaae ham for: en Klods. — Han stod lig en gammel Foliant, der ligesom med Fliid indkniber Støvet mellem sine Blade, medens man visker dens Snit. Ei var det, fordi han troede, han ei trængte til Polering, men fordi Maaden, den anbragtes, ei passede til hans Karakter. Dette kunde vist nok hans Pudserer

Af Grundtvigs Dagbøger

ei gjøre ved; nei havde han vidst at benytte den Omgang, han nød, kunde han virkelig blevet en Dreng i den fine Verden. — Selv gav man ham Vaaben i Hænderne; naar han blot vilde givet Agt paa de Dask, han den ene Dag fik, ville han — da det gjerne var *loci communes*¹ — den følgende kunne anbragt dem til sine Læreres og Lærerinders Tryllelse. Dog at tage Vittigheder paa Borg syntes ham et Notarialbeviis paa Dumbhed, og at laane uvittige Grovheder og give dem igjen ligesom til Gjengjæld for Maden, han nød, forekom ham ei allene dumt, men og slet, da han troede, den, der er fordømt til at leve af Velgjerninger, maa fornegte sig selv.

Alt dette gjorde, at Grundtvig blev den, han var. — Kun een Ting forandrede han, han fik saadanne Klæder, at han — efter sin Stand — ei hehøve[de] at skamme sig. — Nei, i Henseende til Komplimenter, der var det ligesaa galt. — Grundtvig var vel født og opdraget paa Landet, men Naturen — maaskee fillige tidlig Læsen om Pavers Tøffelkys etc. — havde gjort ham til deres afsagte Fiende. — I Aarhus havde han ofte ærgret sig over at være nødt til at tage Hatten af for enhver velklædt Nar, eller i det hele for gandske Ubekjendte. — Han glædede sig over, at slikt ei brugtes i Hovedstaden, og han glædede sig end mere ved at høre, Omgangen i Husene var ligesaa fornuftig og komplimentfri, og at man der kun brugte et almindeligt Buk — og i det høieste et Haandkys for Vertinden — istedet for alle de specielle Rygkrumninger, Fodskravninger, eller Strækkelser, og Poeslikninger. Men hvor fandt han sig ikke skuffet? Han har gjort den — som han troer — rigtige Bemærkning, at hvor liden Priis de kjøbenhavnske Damer end sætte paa et Menneske, fordre de dog — naar de nødes at taale ham i deres Selskab, den høieste Opmærksomhed af ham, den de dog vil have Ret til at besvare med Haan. — Det er den *in immodicum*² potenserte Forfængelighed. — Grundtvig kan frembyde sig selv som Exempel; Han er overbeviist om, at [skjønt] de Damer, vrede Guder stundum lode ham være under Loft med, foragtede ham, gaves ham dog saadanne Prædikater for sin Uagtsomhed, der kun passede paa et Subjekt, der tilsidesatte de almindeligste Beviser paa Høflighed og manglede selv Begreb om, hvad man kalder Leve-maade. — Desuagtet blev Grundtvig ei bedre. Paa den skamneligste Maade fordreiede han den — ellers rigtig nok sande Sætning —: Man bør stedse ligne sig selv. — Ei troer Jeg, han var gal

¹ d: almindelige Talemaader. ² d: uansæftig.